

Jogi háttér

1. EU irányelvek és a hatályos magyar jogszabály

"... lisszaboni európai tanács kiemelte a digitális, tudás alapú gazdaság felé történő elmozdulásban rejlő növekedési, versenyképességi és munkahelyteremtési képességet. Különösen hangsúlyozta az olcsó, világszintű távközlési infrastruktúrához és széles körű szolgáltatásokhoz történő hozzáférés fontosságát az európai vállalkozások és polgárok számára."

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve - Keretirányelv, 4. pont Az Európai Unióhoz való csatlakozás után Magyarországra is hatályosan minden átviteli hálózatra és szolgáltatásra egységes keretszabályozásnak kell kiterjednie.

Ez a keretszabályozás áll:

- az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK Irányelvéből az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások közös keretszabályozásáról (keretirányelv) és négy specifikus irányelvből;
- az elektronikus hírközlési hálózatok és szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből (engedélyezési irányelv);
- az egyetemes szolgáltatásról és az elektronikus hírközlési hálózatokhoz és szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti tanácsi irányelvből;
- a távközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről és a magánélet védelméről szóló, 1997. december 15-i 97/66/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvből.

A tagállamok vállalták, hogy elfogadják és kihirdetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelveknek legkésőbb 2003. július 24-ig megfeleljenek. Az irányelveket 2003. július 25-től kell alkalmazni.

E vállalásnak megfelelően Magyarország is megalkotta a 2004. január 1-től hatályban lévő elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvényét, amely tükrözi a keretirányelv főbb rendelkezéseit, illetve a 187. § deklarálja, hogy a törvény az irányelvekkel összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Az Európai Parlament és Tanács irányelvei közül két - Keret-, és Engedélyezési - irányelvet érdemes áttekinteni annak érdekében, hogy átfogó képet kaphassunk a magyar parlament a hírközlés területén tett jogharmonizációs erőfeszítéseire. A Keretirányelvből kiemeltünk néhány bekezdést, amelyek egyértelműen megjelennek a hazai elektronikus hírközlésről szóló törvényben, illetve az Engedélyezési irányelvből azokat a pontokat, amelyek kiemelten fontosak annak érdekében, hogy a Keretirányelvben rögzített célok megvalósulhassanak.

2. Az elektronikus hírközlés meghatározása

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 5. pont

A keretirányelve preambulum (5) bekezdése mondja ki a távközlési, média- és informatikai ágazatok konvergenciájának az elvét. Ez azt jelenti, hogy minden átviteli hálózatra és szolgáltatásra egységes keretszabályozásnak kell kiterjednie.

A keretszabályozás ugyanakkor nem terjed ki az elektronikus hírközlési hálózatokon elektronikus hírközlési szolgáltatások alkalmazásával nyújtott szolgáltatások tartalmára, mint a műsorszolgáltatási tartalom, pénzügyi szolgáltatások és egyes információs társadalmi szolgáltatások, így tehát nem érinti az ilyen szolgáltatások tekintetében a közösségi jog betartásával közösségi vagy nemzeti szinten a kulturális és nyelvi sokszínűség előmozdítása és a média-pluralizmus védelme érdekében hozott intézkedéseket."

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

Az elektronikus hírközlésről szóló törvény 1. § (1) bek. szerint a törvény kiterjed minden olyan elektronikus hírközlési tevékenységre, valamint minden olyan tevékenységre, amelynek gyakorlása során rádiófrekvenciás jel keletkezik és a Magyar Köztársaság területén végzik, vagy ennek területére irányul.

3. Az egyetemes szolgáltatás közérdek

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 8. cikk, 4/a pont

"A nemzeti szabályozó hatóságok többek között a következőkkel mozdítják elő az Európai Unió polgárainak érdekeit:

a.
biztosítják, hogy a 2002/22/EK irányelvben (egyetemes szolgáltatási irányelv) meghatározott egyetemes szolgáltatáshoz minden polgár hozzáfér;"

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

A törvény a 2. § az alapelvek között határozza meg, hogy a fogyasztók

a.
rendelkezésére álljanak azok a hírközlési szolgáltatások, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a jogosultságok függvényében hozzájuthassanak valamennyi, az elektronikus hírközlési eszközön elérhető információhoz, illetőleg tartalomszolgáltató szolgáltatásához;

b.
az elektronikus hírközlő hálózatok, elektronikus hírközlő szolgáltatók (a továbbiakban: szolgáltatók), illetve szolgáltatások között szabadon választhassanak, és dönthessenek, hogy mely hálózatot, szolgáltatót, illetve szolgáltatást kívánják igénybe venni;

c.
szolgáltatótól függetlenül szabadon választhassanak az általuk igénybe vett szolgáltatók és szolgáltatások között;

d.
a társadalom egésze érdekében meghatározott magas szintű és hatékony elektronikus hírközlési szolgáltatások egyetemes biztosítása.

Ha pedig mind a törvény, mind pedig a Keretirányelv az egyetemes szolgáltatás nyújtását közérdeknek deklarálja, akkor az ezzel kapcsolatos eljárások során az engedélyező hatóságoknak csak az lehet az alapállása, hogy az antennák telepítése nem egy elkülönült üzletág magánérdeke, hanem közérdek. A körülmények mérlegelésekor, az engedély megadásakor, vagy annak elutasításakor a kiindulási alap: az engedély megadásakor közérdeket elégítenek ki.

4. Jogorvoslat

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 12. pont

A nemzeti hatóság bármilyen határozatának hatálya alá tartozó bármely félnek biztosítani kell a jogot, hogy egy, az érintett felektől független szervezethez fellebbezhessen. Ez a szervezet lehet bíróság. Ezen túlmenően bármilyen vállalkozás, amelyik úgy véli, hogy létesítmények telepítésére vonatkozó jog megadására vonatkozó kérelmét nem az ebben az irányelvben meghatározott alapelvekkel összhangban kezelték, jogosult az ilyen határozatok ellen

fellebbezni. Ez a jogorvoslati eljárás nem érinti a hatáskörök megosztását a nemzeti igazságügyi rendszereken belül és a jogi személyek vagy természetes személyek nemzeti jog szerinti jogait.

A Keretirányelv ezen pontja megadja azt az elvi lehetőséget mindenkinek, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok bármely határozatával szemben független szervezethez jogorvoslattal forduljon. Ugyancsak bármilyen vállalkozás, amelyik úgy véli, hogy a berendezések telepítésére vonatkozó jog megadására vonatkozó kérelmét nem az ebben az irányelvben meghatározott alapelvekkel összhangban kezelték, jogosult az ilyen határozatok ellen fellebbezni.

A Keretirányelv 4. cikkelye pedig kötelezővé teszi az összes tagállamnak, hogy olyan mechanizmusokat működtessen, amelyek keretében a nemzeti szabályozó hatóság határozatával érintett bármely felhasználó vagy vállalkozás jogorvoslattal élhessen a határozattal szemben a felektől független jogorvoslati szervnél.

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

A hazai hírközlési törvény a jogorvoslati lehetőséget a következőképpen szabályozza: Az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. Tv. szabályait az elektronikus hírközlésről szóló törvényben foglalt eltérésekkel együtt rendeli alkalmazni. Vagyis ezen két törvény együtt határozza meg az eljárás rendjét és így a jogorvoslati lehetőséget is.

Az antennák, antennatartó szerkezetek és azokhoz tartozó műtárgyak vonatkozásában nem a Nemzeti Hírközlési Hatóság az engedélyező szerv, így jogorvoslattal sem lehet fordulni a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához, hanem a törvény 83. §-a és a 46/1997 (XII.29.) KTM-rendelet alapján az építésügyi hatóság.

Ennek megfelelően a jogorvoslati eljárás rendje az államigazgatási eljárás általános szabályai szerint történik.

5. Nemzeti szabályozó hatóság létrehozása

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 3. cikk

"(2) A tagállamok annak biztosításával biztosítják a nemzeti szabályozó hatóságok függetlenségét, hogy azok az elektronikus távközlési hálózatokat, berendezéseket vagy szolgáltatásokat nyújtó minden szervezettől jogilag elkülönüljenek és funkcionálisan függetlenek. Azok a tagállamok, amelyek elektronikus távközlési hálózatokat és/vagy szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások tulajdonjogával vagy ellenőrzésével rendelkeznek, gondoskodnak a szabályozó funkció tényleges szerkezeti leválasztásáról a tulajdonlással vagy ellenőrzéssel összefüggő tevékenységektől.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok pártatlanul és átlátható módon gyakorolják hatáskörüket."

A Keretirányelv ezen pontjai tehát előírják, hogy a tagállamok hozzák létre a nemzeti szabályozó hatóságukat, és azok az elektronikus hírközlési hálózatokat, berendezéseket vagy szolgáltatásokat nyújtó minden szervezettől jogilag különüljenek el és függetlenek legyenek.

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

A hatályos hírközlési törvény III. fejezetében létrehozta a Nemzeti Hírközlési Hatóságot, meghatározta annak feladatait és felépítését, meghatározta szerveit Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa, Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala, meghatározta a hatóság eljárására vonatkozó általános szabályokat és az egyes eljárásokat, egyben létrehozta a Hírközlési Állandó Választottbírószágot.

6. Elektronikus hírközlési szolgáltatók együttműködése a hálózatépítése során

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 12. cikk

"Abban az esetben, ha egy elektronikus távközlési hálózatokat szolgáltató vállalkozás a nemzeti jogszabályok értelmében jogosult köztulajdonú vagy magán ingatlanon, afelett vagy az alatt létesítményeket telepíteni, vagy az ingatlan kisajátítására vagy használatára vonatkozó eljárás előnyét élvezheti, a nemzeti szabályozó hatóságok ösztönzik az ilyen létesítmények ingatlan megosztását.

Különösen abban az esetben, ha a vállalkozásokat megfosztanak életképes alternatívákhoz való hozzáféréstől a környezet, a közösség, a közbiztonság védelmének, vagy a város- és tájtervezési célok megvalósítása érdekében, a tagállamok az elektronikus távközlési hálózatot üzemeltető vállalkozások számára kötelezővé tehetik a létesítmények vagy ingatlan megosztását (beleértve az együttes fizikai elhelyezést), vagy intézkedéseket hozhatnak a közmunkák összehangolásának megkönnyítésére, de csak a nyilvános egyeztetés olyan megfelelő időszakát követően, amely alatt minden érdekelt félnek kötelező lehetőséget adni nézetet kifejtésére. Az ilyen megosztási vagy koordinációs rendelkezések között szerepelhetnek a létesítmények vagy ingatlan megosztási költségeinek felosztására vonatkozó szabályok."

2003. évi C. törvény az elektronikus hírközlésről

Az elektronikus hírközlési törvény 90. §-a a következőképpen szabályozza a közös eszközhasználatot:

"Az elektronikus hírközlési építmény tulajdon-, illetve használati jogával rendelkező szolgáltatót közös eszközhasználat biztosítására beleértve az ehhez szükséges fizikai helymegosztást is szerződéskötési kötelezettség terheli, ha azt olyan szolgáltató kéri, amelynek a szolgáltatása nyújtásához környezetvédelmi, közegészségügyi, közbiztonsági vagy építésügyi okok miatt megfelelő más eszközhöz való hozzáférésre nincs lehetősége."

7. Nemzetek feletti szabályozás

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 6. cikk

"... a tagállamok biztosítják, hogy abban az esetben, ha a nemzeti szabályozó hatóságok ezzel az irányelvel vagy a specifikus irányelvekkel összhangban olyan intézkedéseket kívánnak hozni, amelyek jelentősen befolyásolják a releváns piacot, úgy lehetőséget adnak az érdekelt feleknek az intézkedés-tervezettel kapcsolatos észrevételeik ésszerű időn belül történő megtételére. A nemzeti szabályozó hatóságok nemzeti konzultációs eljárásaikat közzéteszik.

A tagállamok biztosítják egy olyan egységes információs pont létrehozását, amelyen keresztül minden aktuális konzultációhoz hozzá lehet férni. A konzultációs eljárás eredményét a nemzeti szabályozó hatóság nyilvánosan hozzáférhetővé teszi, kivéve az üzleti titokra vonatkozó közösségi és nemzeti jog szerinti bizalmas információ esetét."

E cikkelyben foglaltak alapján a nemzeti szabályozó hatóságok kötelesek konzultálni az Európai Bizottsággal és a többi tagállam nemzeti szabályozó hatóságával a cikkelyben rögzített témában.

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 7. cikk

Ebben a cikkelyben az Európai Bizottság jogot kap arra, hogy az egyes nemzeti szabályozó hatóságok intézkedésének célja olyan érintett piac meghatározása, ami eltér az ajánlásban meghatározottaktól,

"és értesíté a tagállamok közötti kereskedelmet és a Bizottság a nemzeti szabályozó hatóság felé jelezte, hogy úgy gondolja, az intézkedés-tervezet az egységes piac akadályát hozná létre vagy komoly kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az összeegyeztethető-e a közösségi joggal..."

"úgy a Bizottság az intézkedés-tervezetre vonatkozó döntés meghozatalának a határidejét két hónappal meghosszabbíthatja és ezen időn belül olyan határozatot hozhat, ami kötelezi az illető tagállam nemzeti szabályozó hatóságát az intézkedés tervezetének a visszavonására."

Ez egy klasszikus, a nemzeti jogalkotás feletti jogalkotó hatáskör létrehozását jelenti, még ha csak abban a körben is, hogy az illető tagállam szabályozó hatóságának a határozata tervezetének a megsemmisítését teszi lehetővé. Ugyanakkor javaslattevői jogot ad arra, hogy a Bizottság az intézkedés módosításának konkrét módját is javasolja.

Ez egy teljesen új szabályozás, ami a nemzeti szabályozó hatóság jogkörének egy nemzetek feletti korlátozását jelenti.

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 17. cikk

Ugyancsak a nemzetek feletti szabályozás létrehozását jelenti a Keretirányelv 17. cikkelyében a "Szabványosítás" címszó alatt meghatározott fejezet, amely szerint

"A Bizottság ... összeállítja és az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában kihirdeti az elektronikus hírközlési hálózatok, elektronikus távközlési szolgáltatások és kapcsolódó eszközök és szolgáltatások összehangolt szolgáltatásának ösztönzéséhez alapul szolgáló szabvá"Ha az ... említett szabványokat és/vagy meghatározásokat nem megfelelően hajtották végre, ezért a szolgáltatások együttműködési képességét egy vagy több tagállamban nem lehet biztosítani, az ilyen szabványok és/vagy meghatározások végrehajtását kötelezővé tehetik, de csak az ilyen együttműködési képessége biztosításához vagy a felhasználók választási szabadságának fokozásához szigorúan szükséges mértékben."

"Abban az esetben, ha a Bizottság kötelezővé kívánja tenni egyes szabványok és/vagy meghatározások végrehajtását, az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában hirdetményt tesz közzé és minden érintett felet nyilvános észrevételezésre hív fel. A Bizottság ... Úgy teszi kötelezővé a vonatkozó szabványok végrehajtását, hogy azokat az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában kihirdetett szabványok és/vagy meghatározások jegyzékében kötelező szabványként megemlíti."

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve 19. cikk

A Keretirányelv Harmonizációs eljárások" cikkében előírja, hogy

"Abban az esetben, ha a Bizottság ... Ajánlásokat bocsát ki a tagállamoknak az ezen irányelv és a specifikus irányelvek rendelkezéseinek összehangolt alkalmazásáról ... a meghatározott célok elérésének előmozdítására, a tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok feladataik elvégzése során a legmesszebbmenőkig figyelembe vegyék ezeket az ajánlásokat. Abban az esetben, ha valamely nemzeti szabályozó hatóság úgy dönt, hogy nem követi valamelyik ajánlást, erről tájékoztatja a Bizottságot és megadja álláspontjának indoklását.

Abban az esetben, ha Bizottság úgy találja, hogy a nemzeti szintű eltérések az egységes piac akadályát képezik, ... a Bizottság meghozhatja a megfelelő technikai végrehajtási intézkedéseket."

Ez a rendelkezés már nem csak a megsemmisítési jogot adja a Bizottságnak, hanem a nemzeti jogszabályok felülvizelésének és a nemzeti jogalkotásba való beleszólásnak a jogát is.

8. Az antennára vonatkozó alapfogalmak a hazai jogszabályokban

2003. évi C törvény az elektronikus hírközlésről

Elektronikus hírközlésről szóló törvény 188. § 12. pont, amely szerint: Elektronikus hírközlési építmény: elektronikus hírközlési nyomvonalas és nyomvonal jellegű létesítmények és egyéb műtárgyak, az elektronikus hírközléshez szükséges olyan sajátos építmények, amelyek magukba foglalják a vezetékekkel és vezeték nélküli összekötésekkel összefüggő burkoló, tartó, védő, jelző, stb. műtárgyakat, különösen a tartozékokat és a tartószerkezeteket, az antennatartó szerkezeteket (tornyokat), oszlopokat, alagutakat, kábelszekrényeket, csatornákat, föld alatti és föld feletti jelzőket védőműtárgyakat.

A 188. § 18 pontja szerint az elektronikus hírközlő eszköz: az elektronikus hírközlő berendezések és a kapcsolódó eszközök összessége, ideértve az antennákat is.

Az elektronikus hírközlésről szóló törvény 186. § (2) bekezdése egységesíti a fogalmakat annyiban, hogy kimondja, amennyiben a törvény hatályba lépését megelőzően kiadott jogszabály olyan meghatározást használ, amely tartalmát tekintve a törvény 188. §-a szerinti értelmező rendelkezéseknek megfelel, ott a törvényi meghatározást kell érteni. Így ahol korábbi jogszabály távközlési szolgáltatást vagy távközlési építményt említ, ott elektronikus hírközlési szolgáltatást, illetve elektronikus hírközlési építményt kell érteni.

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről 2. § 15. pont: Műtárgy: mindazon építmény, ami nem minősül épületnek és épület funkciót jellemzően nem tartalmaz (pl. út, híd, torony, távközlés, műsorszórás műszaki létesítményei, gáz-, folyadék-, ömlesztett anyag tárolására szolgáló és nyomvonalas műszaki alkotások). és 2. § 18. pont: Sajátos építményfajták: az épületnek nem minősülő közlekedési, távközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási építmények (mérnöki létesítmények), továbbá a bányaműveléssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos, és az atomenergia alkalmazására szolgáló, valamint a honvédelmi és katonai célú építmények.

29/1999. (X.26.) KHVM-rendelet a távközlési építmények engedélyezéséről és ellenőrzéséről

A 29/1999. (X.26.) KHVM rendelet a távközlési építmények engedélyezéséről és ellenőrzéséről tartalmazott alapfogalmakat a 2. §-ban, de ezeket 2003. március 29-től hatályon kívül helyezték, de újabb meghatározás jogszabályi formában nem, illetőleg csak az elektronikus hírközlésről szóló törvényben került rögzítésre. Ezért célszerű ezek megemlítése: az antenna olyan eszköz (berendezés, illetőleg annak tartozéka), amely elektromágneses jelek vételére és/vagy sugárzására szolgál, az antennatartó szerkezet, olyan távközlési rendeltetésű műtárgy (a vezeték nélküli távközlés sajátos építménye), amely antenna elhelyezésére szolgál, az egyéb távközlési építmények olyan sajátos építmények, amelyek magukban foglalják: a vezeték, a vezetékkel és vezeték nélküli összeköttetésekkel összefüggő burkoló, tartó, védő, jelző stb. műtárgyakat, a felsoroltak nyomvonalát (az elméleti tengelyt a térszinten függőleges vetítéssel meghatározó elméleti vonalat), valamint az oszlopokat, alagutakat, kábel szekrényeket, csatornákat, föld alatti és föld feletti jelzőket, védőműtárgyakat.

18/1984 (XII. 13.) ÉVM-rendelet a külterületen levő nyomvonalas létesítmények műszaki nyilvántartásáról

Továbbra is hatályban van a 18/1984 (XII. 13.) ÉVM-rendelet a külterületen levő nyomvonalas létesítmények műszaki nyilvántartásáról, mely szerint a nyilvántartás szempontjából:

5.

Távközlési építmények

1.

Föld alatti vezetékek, vezetékekkel és vezeték nélküli összeköttetésekkel összefüggő műtárgyak

2.

Légkábel, légvezeték

3.

Vezeték nélküli távközlési építmény irányított sugárzás esetében

4.

Vezeték nélküli távközlési építmény nem irányított sugárzás esetében

5.

A távközlési építmények, nyomvonalak védősávja, védőtere

Az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21 EK irányelve az elektronikus távközlési hálózatok és szolgáltatások közös keretszabályozásáról

"az elektronikus távközlési hálózat olyan átviteli rendszereket és vonatkozó esetben kapcsoló vagy útvonalválasztó (routing) berendezéseket és egyéb erőforrásokat jelent, amelyek lehetővé teszik a jelek kábel, rádió, optikai vagy elektromágneses úton történő továbbítását, beleértve a műholdas hálózatokat, vezetékes (kör- és csomagkapcsolós, beleértve az internetet) és mobil földi hálózatokat, elektromos kábelrendszereket, olyan mértékben, amennyiben azt a jelek továbbítására használják"

....

"az elektronikus távközlési hálózat biztosítása jelentése az ilyen hálózat létrehozása, üzemeltetése, ellenőrzése vagy rendelkezésre bocsátása"

"a kapcsolódó eszközök az elektronikus távközlési hálózattal és/vagy elektronikus távközlési szolgáltatással kapcsolatos létesítményeket jelenti, amelyek lehetővé teszik és/vagy támogatják a szolgáltatások nyújtását az adott hálózat és/vagy szolgáltatás útján."

"egyetemes szolgáltatás a 2002/22/EK irányelvben (egyetemes szolgáltatási irányelv) meghatározott minőségű, minimális szolgáltatások sora, amely minden felhasználó számára rendelkezésre áll, tekintet nélkül azok földrajzi elhelyezkedésére, és a konkrét nemzeti feltételek fényében megfizethető áron"

9. A hírközlési építmények hatályos engedélyezési eljárása

Az elektronikus hírközlési építmények építésének engedélyezése, az ezzel kapcsolatos ingatlanhasználat, különös tekintettel az antennákra

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 83. § (1) bekezdése szerint "az elektronikus hírközlési építmények létesítéséhez, használatbavételéhez, fennmaradásához, átalakításához, megszüntetéséhez ha jogszabály másként nem rendelkezik hatósági engedély szükséges. Az engedélyt az antennák, antennatartó szerkezetek és az azokhoz tartozó műtárgyak kivételével a hatóság adja ki.

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, nincs szükség hatósági engedélyre olyan elektronikus hírközlési építmény építési munkáinak végzéséhez, amelyet egy adott vállalkozás vagy személy kizárólag saját igényeinek kielégítésére használ, vagy azon zárt csoportot alkotó felhasználók belső elektronikus hírközlési forgalma bonyolódik, és az építmény nem terjed túl a vállalkozás vagy személy, illetve a zárt csoportot alkotó felhasználók saját ingatlan határán."

A törvény tehát kiveszi az elektronikus hírközlési építmények közül az antennákat, antennatartó szerkezeteket és az azokhoz tartozó műtárgyakat (a továbbiakban: együttesen: antennák) és annyit mond ki, hogy a rájuk vonatkozó engedélyezés nem a Nemzeti Hírközlési Hatóság hatáskörébe tartozik.

10. Ingatlanhasználattal kapcsolatos törvényi rendelkezések 2003. évi C. törvény

"A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál a külön jogszabályban meghatározott módon biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.

Az elektronikus hírközlési építményt elsősorban közterületen vagy meglévő elektronikus hírközlési építmények közös használatával, illetőleg közüzemi szolgáltató létesítményeinek felhasználásával kell elhelyezni. Ha erre nincs lehetőség, az elhelyezést magánterület igénybevételével lehet megoldani.

Helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterületen elektronikus hírközlési építmény abban az esetben helyezhető el, ha e célra állami tulajdonban lévő közterület nem áll rendelkezésre, vagy ez utóbbin műszaki okból, illetőleg jogszabály tiltó rendelkezése miatt az elhelyezés nem lehetséges. A helyi önkormányzat a létesítmény önkormányzati tulajdonú közterületen való elhelyezéséhez szükséges tulajdonosi hozzájárulás és területhasználati engedély megadását csak abban az esetben tagadhatja meg, ha a tulajdonosi hozzájárulás megadása különös méltánylást érdemlő települési vagy lakossági érdeket sértene, illetve, ha a területhasználati engedély megadása jogszabályban foglalt tilalomba ütközne.

Az elektronikus hírközlési építmény építetője (elhelyezője) az építési munkálatok befejeztével a környezet eredeti állapotának helyreállítására köteles. Az elektronikus hírközlési építmény elhelyezéséhez használt más létesítmény, magánterület, illetve önkormányzati tulajdonban lévő közterület tulajdonosa megállapodhat az építetővel, hogy a helyreállítás az eredetinel jobb minőségben történjen, ha a tulajdonos viseli az eredeti állapot helyreállításához szükséges költségeket meghaladó többletköltséget.

Ha az ingatlan tulajdonosa és az építető között megállapodás nem jött létre, a hatóság az érintett ingatlan tulajdonosát (kezelőjét, használóját) hozzájárulása hiánya esetében közérdekből korlátozhatja az ingatlan használatában annak érdekében, hogy az építmény építetője az ingatlanon, épületen, létesítményen, az alatt vagy

felett, illetőleg abban elektronikus hírközlési építményt létesíthessen. Az ingatlan tulajdonosát a korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg. A tulajdonos ezen felül a Ptk. 108. §-ának (2) bekezdésében meghatározott jogokat érvényesítheti.

Az elektronikus hírközlési építmény ingatlanon való elhelyezése érdekében, valamint ingatlanon elhelyezett elektronikus hírközlési építmények esetében az építtető kérelmére közérdekből a hatóság határozatával szolgalmi vagy más használati jogot alapíthat.

A hatóság az érintett ingatlan tulajdonosát (kezelőjét, használóját) hozzájárulásának hiánya esetében közérdekből korlátozhatja az ingatlan használatában annak érdekében, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltató erre felhatalmazott képviselője előzetes értesítés alapján az ingatlan területére az elektronikus hírközlési építmény ellenőrzése, karbantartása és a szükséges hibaelhárítás céljából belépjen.

Mivel az elektronikus hírközlési építmény fogalmába az antennatartó szerkezeteket és a műtárgyakat is belefoglalja a törvény, ezért bár a létesítési engedélyt nem a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala adja ki, de ahhoz joga van, hogy közérdekből korlátozza az ingatlan tulajdonosát az ingatlan használatában, valamint arra is, hogy szolgalmi jogot vagy más használati jogot alapítson. Ez a jog az antennák vonatkozásában a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatalát nem illeti meg, mivel a törvény 188. § 18. pontja az antennát elektronikus hírközlő eszközként definiálja és nem elektronikus hírközlési építményként.

Amennyiben a szolgáltató által használt elektronikus hírközlési építmény a közvetlen környezetében lakó vagy tartózkodó felhasználók számára a létesítmény fizikai közelségéből adódóan az átlagosnál kedvezőbb szolgáltatási feltételeket vagy többletszolgáltatásokat biztosít, a szolgáltató sem az előfizetői szerződések útján, sem más módon ezért ellenértéket nem kérhet.

Az elektronikus hírközlési építményt az ingatlanon úgy kell elhelyezni, hogy az a szomszédos ingatlanok tulajdonosait a jogaik gyakorlásában ne, vagy az adott körülmények által lehetővé tett legkisebb mértékben zavarja, ebben az esetben a létesítmény elhelyezése és működtetése nem minősül a Ptk.-ban meghatározott szükségtelen zavarásnak.

Ha a jogszerűen létesített építmény eltávolítása vagy áthelyezése szükséges, akkor e munkálatokat annak költségére kell elvégezni, akinek érdekében ez felmerült. Jogszerűen építettnek kell tekinteni azt az építményt is, amely az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 48. §-a szerint fennmaradási engedélyt kapott.

Ha az áthelyezés a meglévő építmény korszerűsítésével vagy fejlesztésével jár együtt, a költségeket az érdekeltség arányában meg kell osztani.

Az elektronikus hírközlési építmény építtetője jogosult a folyóvíz, csatorna, természetes tavak és azok medrének, valamint az ország területe feletti légtérnek elektronikus hírközlési célú igénybevételére.

Az ingatlan tulajdonosa, birtokosa köteles az elektronikus hírközlés működésének érdekében az ezt veszélyeztető fákat, bokrokat, ágakat, gyökereket eltávolítani. Az eltávolítással kapcsolatos költségek az érintett elektronikus hírközlési szolgáltatót terhelik. Ezen kötelezettség teljesítésére az érintett elektronikus hírközlési szolgáltatónak írásban fel kell szólítania az ingatlan tulajdonosát. Ha az írásbeli felszólítástól számított 15 napon belül a tulajdonos nem intézkedik, a szolgáltató kérésére a hatóság határozattal kötelezheti a tulajdonost a munkálatok elvégzésére." Az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről, amely az 52. § (7) bekezdésében kimondja, hogy az antennák, antennatartó szerkezetek, valamint az azokhoz tartozó műtárgyak tekintetében az építésügyi hatósági jogkört első fokon kormányrendeletben meghatározott illetékességi területtel a városi (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője, továbbá annak a települési önkormányzatnak a jegyzője látja el, akit kormányrendelet a törvény hatálybalépéséig kijelölt. Ez a rendelkezés 2003. március 18. napjától lépett hatályba, de a folyamatban lévő rendelkezésekre is alkalmazni kell.

Az egyes építésügyi jogszabályok módosításáról 12/2003. (III. 24.) BM-rendelettel módosított 46/1997. (XII. 29.) KTM-rendelet az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról.

A rendelet kimondja, hogy a hatálya nem terjed ki távközlési építményekre, az antennák, antennatartó szerkezetek, valamint az azokhoz tartozó műtárgyak kivételével.

A rendelet 9. § szerint csak építési engedély alapján végezhető azon távközlési építményeknek az építése, ha

- "azok elhelyezése az építmény tartószerkezetének megerősítését igényli, vagy
- ha azok bármely mérete: antenna esetében a 4,0 m-t,
- műtárgynak minősülő antennatartó szerkezet esetében a 6,0 m-t meghaladja; valamint
- jogszabállyal védetté nyilvánított építmény felületképzésének átalakítása, felújítása, színezése, a homlokzatára szerelt vezetékek, illetve a homlokzatán, földémén, tetőzetén antenna, antennatartó szerkezet, műtárgy létesítése;"

Nem áll fenn építési engedély kötelezettség,

- az antennákhoz, antennatartó szerkezetekhez csatlakozó műtárgyak építésénél, bővítésénél, valamint elmozdításánál (ha építésük építmény tartószerkezetének megerősítését nem igényli);
- 4 métert meg nem haladó antenna építése, bővítése, elmozdítása esetén,
- 6 métert meg nem haladó műtárgynak minősülő antennatartó szerkezet építése, bővítése, elmozdítása esetében.

Bejelentési kötelezettség alapján végezhető az ezen rendelet hatálya alá tartozó távközlési építmény bontása.

Ha az antennát meglévő építményen kívánják elhelyezni (pl. lakóépületen, kéményen, víztornyokon való telepítés, statikai változást nem okozó építés), az engedélykötelezettség nélküli megvalósítás a 6 métert meg nem haladó antennatartó szerkezet építésre értelmezhető, ha az antenna működését biztosító műtárgyakat az jellemzi, hogy abban vagy azon emberek még javítás vagy karbantartás céljára sem tartózkodhatnak.

Azokban az esetekben, amikor a meglévő építményeken elektronikus hírközlési építmények elhelyezésére kerül sor, de a meglévő építményen csak engedéllyel elvégezhető módosításokat kell végrehajtani (pl. új helyiség kialakítása, födémek, tartófalak megerősítése, helyiség rendeltetésválttatása), akkor arra a helyi építési hatóságtól kell engedélyt kérni.

Az építési engedélyezési eljárásban 2003. március 9-től kezdődően az építető köteles elvi építési engedélyt is kérni, ha a távközlő hálózat felszíni építményeit védetté nyilvánított természeti vagy épített környezetben kívánják elhelyezni.

11. Az engedélyezési eljárás

Az engedélyezési eljárás során a hatóság vizsgálja, hogy

- az engedélykérelem tartalma megfelel-e az előírásoknak,
- a terület tulajdonjogára, felhasználási lehetőségére vonatkozó kérdések tisztázottak-e (művelés alóli kivonás, bérleti szerződés, társtulajdonos esetén hozzájáruló nyilatkozata megadása),
- a benyújtott tervek műszakilag megfelelnek-e az OTÉK, a Fővárosi Szabályozási keretterv, a területi Szabályozási, valamint Általános, illetve rendezési tervekben foglalt előírásoknak,
- az eljárásban részt vevő szakhatóságok, közművek hozzájárulásukat adták-e az építmény létesítéséhez, használatbavételéhez,
- az építmény tervezői rendelkeznek-e a tervek elkészítéséhez szükséges szakirányú tervezési jogosultságokkal,
- a tervben szereplő antennatartó szerkezetek, antennák nem okoznak-e zavart a már meglévő összeköttetésben.

A 46/1997 (XII.29) KTM-rendelet főbb előírásai az antennák, antennatartó szerkezetek és a hozzájuk tartozó műtárgyakra:

- Az engedély iránti kérelmet az ügyfél vagy törvényes képviselője, illetve meghatalmazottja (a továbbiakban: építető) írásban, nyomtatványon terjesztheti elő.
- A kérelemnek tartalmaznia kell:
  - az építető nevét, címét és aláírását,
  - a kérelemmel érintett ingatlan címét és helyrajzi számát,
  - a kérelem tárgyát, annak rövid leírásával,
  - a melléletek felsorolását,
  - az adott kérelemmel összefüggő megelőző építésügyi hatósági eljárásokra való hivatkozást,
  - építészeti-műszaki tervdokumentáció benyújtásának kötelezettsége esetén a készítésében közreműködő tervező(k) nevét, címét, tervezői jogosultságuk megjelölését,
  - a külön jogszabályban meghatározott értékű illetékbélyeget, illetve az e rendelet hatálya alá tartozó távközlési építmények építésügyi hatósági engedélyezése esetében a rendelet 3. számú mellékletében meghatározott igazgatási szolgáltatási díj megfizetését igazoló bizonylatot.

A 46/1997 (XII.29) KTM-rendelet 3. számú melléklete – Az e rendelet hatálya alá tartozó távközlési építmények építésügyi hatósági engedélyezési eljárásának igazgatási szolgáltatási díjai:

A díjazás alapja (díjalap) a távközlő berendezés belföldi értéke. A díj megállapítása - a forgalmazó, illetőleg a használó (rendszeresítő) nyilatkozata lapján - az eljárás megindításakor történik.

a.

Elvi építési engedély:

A tervezett kivitelezési költség 0,5%-a, min. 1 000 Ft, de max. 20 000 Ft.

b.

Építési engedély:

A tervezett kivitelezési költség 1,0%-a, min. 1 000 Ft, de max. 500 000 Ft.

c.

Használatbavételi engedély:

A tényleges kivitelezési költség 5,0%-a, min. 1 000 Ft, de max. 100 000 Ft.

d.

Fennmaradási engedély:

A tényleges kivitelezési költség 5,0%-a, de min. 5 000 Ft.

a.

Átalakítási engedély: 5 000 Ft.

b.

Megszüntetési (bontási) engedély: 5 000 Ft.

c.

Építési engedély meghosszabbítása: 5 000 Ft.

A másodfokú eljárás díja az első fokú eljárás díjának (%-os díjak esetében a minimális díjnak) a kétszerese.

Az építési engedély iránti kérelemhez mellékelni kell a következőket:

a.

az építető építési jogosultságát igazoló okiratot 1 példányban,

b.

a tervezett építési munka külön jogszabályban meghatározott tartalmú építészeti-műszaki tervdokumentációját 4 példányban, illetőleg az adott esetben érdekelt szakhatóságok számától függően további 1-1 példányban,

c.

a tervező nyilatkozatát 1 példányban arról, hogy az építészeti-műszaki terveket az érdekelt szakhatóságokkal és a közművekkel a tervezés során egyeztetette és a tervezett építészeti-műszaki megoldás megfelel a vonatkozó jogszabályoknak és hatósági előírásoknak, továbbá, hogy a tervezésre jogosultsággal rendelkezik,

d.

az érdekelt közművek és a kéményseprő nyilatkozatát 1-1 példányban

e.

környezeti hatásvizsgálathoz kötött tevékenység folytatására szolgáló építmény esetén a környezetvédelmi engedélyt 1 példányban,

f.

termőföld vagy belterületi, de mezőgazdasági művelés alatt álló föld felhasználásával járó építési tevékenység esetén a földhivatal más célú hasznosításhoz adott engedélyt 1 példányban,

g.

a külön jogszabályban előírt tervtanácsi állásfoglalást 1 példányban,

h.

a vonatkozó nemzeti szabványtól eltérő műszaki megoldás alkalmazása esetén a szerkezetnek, eljárásnak vagy számítási módszernek a szabványossal való legalább egyenértékűségét igazoló építésügyi szakértői véleményt egy példányban arról, hogy az építmény tervezésekor alkalmazott műszaki megoldás a 45/1997. (XII. 29.) KTM-rendelet 1. § (4) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelel, illetőleg EUROCODE alkalmazása esetén arról, hogy az adott tervezési feladatra teljes körű, és a tervező kizárólag azt alkalmazta.

Az építési engedély iránti kérelem elbírálása során az építésügyi hatóság köteles meggyőződni arról, hogy az előírt mellékletek rendelkezésre állnak-e, illetve a meglévő környezethez való illeszkedés előírásának betartása megvalósul-e.

Az építmény nem sérthet közérdeket. Az elektronikus hírközlésről szóló törvény 2. § kimondja, hogy a hírközlés közérdek, amikor a társadalom egésze érdekében a magas szintű szolgáltatások egyetemes biztosításáról beszél. Az építési engedély megadása során a közérdeket sértőnek minősíti többek között a jogalkotó a környezet természeti, táji és építészeti érdekeinek a sérelmét.

A helyi önkormányzatoknak a törvény jogot ad arra, hogy a településrendezési feladatok megvalósítása, továbbá a természeti, környezeti veszélyeztettség megelőzése érdekében az érintett területre változtatási, telekalakítási, illetőleg építési tilalmat rendelhessen el.

Ez természetesen az antennák, tartószerkezeteik és a kapcsolódó műtárgyak esetében is tilalmat jelent.

További előfeltétel, aminek az antennák, tartószerkezetek és a kapcsolódó műtárgyak létesítésénél meg kell felelni, hogy az építmény elhelyezése során biztosítani kell többek között a környezetvédelem és a természetvédelem sajátos követelményeit és érdekeit, és érvényre kell juttatni az országos építési szakmai követelményeket, különösen az értékes táj- és településkép, építészeti-beépítési jellegzetesség és látvány védelmét, továbbá a higiénia, egészség- és környezetvédelem, a zaj és rezgés elleni védelem követelményeit, valamint biztosítani kell, hogy az építmény rendeltetésszerű használatával járó környezeti terhelés az adott helyen megengedett mértéket ne lépje túl.

12. Szakhatóságok

Az engedélyezési eljárásban az antennákra, antennatartó szerkezetekre és az azokhoz kapcsolódó műtárgyakra vonatkozó engedélyezés során a rendelet 2. számú mellékletében felsorolt szakhatóságok közül az alábbiak megkeresése szinte minden esetben kötelező:

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) területileg illetékes sugáregészségügyi feladatokat ellátó fővárosi és megyei intézetei, a vezeték nélküli távközlési építmények építésével, használatbavételével kapcsolatos sugáregészségügyi hozzájárulás megadásában. Építési engedélykérelem esetén a sugáregészségügyi hozzájárulást az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Intézet (OSSKI) előzetes szakvéleménye (mely szakvéleményt minden építési engedély-kérelem mellé csatolni szükséges alapján adja ki az ÁNTSZ. E szakvélemény biztosítja, hogy a műszaki és határértékek betartása mellett a megépülő bázisállomás működése az egészségre nem ártalmas. A használatbavételi engedély-kérés esetén az ÁNTSZ, az OSSKI mérési jegyzőkönyve alapján ad szakvéleményt.

A területileg illetékes nemzeti park igazgatóság a természet- és tájvédelem követelményeinek érvényesítése az országos jelentőségű védett természeti területeken a bel- és külterületeken, a természetvédelmi oltalom alatt nem álló területek esetén is külterületen, egyedi tájérték vagy természeti területek esetén belterületen is az építésügyi hatósági engedélyezés során.

A területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőség, amelynek feladata többek között a zaj-, illetve légszennyező anyag kibocsátással üzemelő építmények (a kizárólag szolgáltató tevékenységet ellátó üzemi építmények kivételével) építésügyi hatósági (kivéve bontás) engedélyezése során, valamint környezeti hatásvizsgálathoz kötött tevékenység folytatására szolgáló építmény esetében a környezetvédelmi engedélyben meghatározott feltételek teljesítésének az ellenőrzése.

Honvédelmi Minisztérium Katonai Légügyi Hivatal a rendelet alapján szakhatóságként jár el: A repülőtér és repülés biztonságát szolgáló földi berendezések biztonsági övezetén belül minden, a repülőtér építési (üzemi területének) szélétől mért 15 km távolságon belül 40 m-nél, bárhol másutt a belterületen 100 m-nél, külterületen pedig 50 m-nél magasabb építmény építése, bővítése, továbbá helikopterállomás és leszállóhely építési telkének (üzemi területének) szélétől mért 500 m-en belül 40 m-nél magasabb építmény építése, bővítése esetén.

A gyakorlatban: a repülőtér és repülés biztonságát szolgáló földi berendezések biztonsági övezetén belül, illetve a repülőtér (építési telkének, üzemi területének) szélétől mért 15 km távolságon belül minden esetben szakhatósági véleményt kell kérni. Egyéb területen település belterületén, külterületén 25 m-nél magasabb építmény építési, illetve fennmaradási engedélyezési eljárása során a Hivatal szakhatóságként működik közre.

Polgári Légiközlekedési Hatóság a rendelet alapján: A repülőtér és repülés biztonságát szolgáló földi berendezések biztonsági övezetén belül minden, a repülőtér építési (üzemi területének) szélétől mért 15 km távolságon belül 40 m-nél, bárhol másutt a belterületen 100 m-nél, külterületen pedig 50 m-nél magasabb építmény építése, bővítése, továbbá helikopterállomás és leszállóhely építési telkének (üzemi területének) szélétől mért 500 m-en belül 40 m-nél magasabb építmény építése, bővítése esetén a polgári repülés biztonsága érdekében és távközlési tornyok esetében 15 méter felett, továbbá, ha az épületen elhelyezett tartószerkezet magassága az épülettel együtt meghaladja a 15 métert, valamint a 15 méternél magasabb épületeken elhelyezett antennatartó szerkezeteknél a tetősík (gerinc) felett 4,0 métert meghaladó esetben.

A gyakorlatban: a repülőtér és repülés biztonságát szolgáló földi berendezések biztonsági övezetén belül, illetve a repülőtér (építési telkének, üzemi területének) szélétől mért 6 km távolságon belül minden esetben szakhatósági véleményt kell kérni. Egyéb területen település belterületén, külterületén 60 m-nél magasabb építmény építési- illetve fennmaradási engedélyezési eljárása során a Hivatal szakhatóságként működik közre.

A fővárosi vagy megyei közlekedési felügyelet országos közútnál és települési önkormányzat tulajdonában lévő helyi közút, a főjegyző a fővárosi kerületi önkormányzat tulajdonában lévő helyi közút és a Fővárosi Közlekedési Felügyelet a Főváros tulajdonában lévő helyi közút esetében, ha a közút területén, az alatt vagy felett, a közutak külterületi szakaszán a közút tengelyétől számított 50 m-en, autópálya, autóút, valamint kijelölt főútvonal esetén 100 m-en belül tervezett távközlési célt szolgáló építmény épül.

A körzeti földhivatalok, illetve a Fővárosi Kerületek Földhivatala abban a kérdésben, hogy a távközlési célt szolgáló építmények termőföldön, illetve a mező- és erdőgazdaság alatt álló belterületi földeken történő hatósági engedélyezése során érvényre kell juttatni, hogy az elhelyezés lehetőség szerint a leggyengébb minőségű földeken, a lehető legkisebb mértékű termőföld igénybevételel történjen.

Szakhatóságként működik közre a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala, amelynek feladatát képezi az antenna, antennatartó szerkezet, valamint az ahhoz tartozó műtárgy tekintetében a frekvenciakijelölési engedélyben vagy koncessziós szerződésben foglalt követelmények, továbbá a megvalósítandó rádióösszeköttetés védelméhez szükséges építési korlátozások érvényesítése. Egyéb építmény esetében az annak környezetében létesült távközlési építmények védelme és az erre vonatkozó jogszabályokban foglalt követelmények érvényesítése.

13. Az építési engedélyeztetési eljárás és a használatbavétel

Az építés kivitelezési munkáit csak jogerős építési engedély birtokában lehet megkezdeni. A kivitelezés befejezése után a használatbavételi engedélyt az építetőnek az építésügyi hatóságtól az építmény rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmassá válásakor a használatbavétel előtt kell kérnie. Az építetőnek minden olyan építményre, építményrészre, amelyre építési engedélyt kellett kérnie ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, annak használatbavétele előtt használatbavételi engedélyt is kell kérnie. A kérelem elbírálásához szükséges a jogszabályban meghatározott esetekben az érdekelt szakhatóságok, az érintett infrastruktúra-hálózatot működtető közüzemek és a kéményseprő (építésügyi szakértő) nyilatkozata, valamint az építési napló részét képező, a felelős műszaki vezetők jogszabályban meghatározott nyilatkozatai arról, hogy az építmény, építményrész (önálló rendeltetési egység), elvégzett szakmunka a jogerős és végrehajtható építési engedélynek és a hozzá tartozó jóváhagyott engedélyezési tervnek megfelel, rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmas. Amennyiben az építőipari kivitelezési tevékenységet több kivitelező végezte, az építető vagy annak helyszíni megbízottja köteles gondoskodni arról, hogy az összes felelős műszaki vezetői nyilatkozat a használatbavételi engedélyezési eljárás során az építésügyi hatóság rendelkezésére álljon.

A használatbavételi engedélyt meg kell adni, ha az építményt vagy egy részét építési engedélyhez kötött építési munka esetén az engedélynek megfelelően, rendeltetésszerű és biztonságos használatra alkalmas módon építették meg¹

1. A fenti összeállítás készítésekor a Hírközlési Főfelügyelet által kiadott Tájékoztató az antennák és antennatartó szerkezetek építési engedélyezési eljárásához című anyag felhasználásra került.

14. áttekintés az építési engedélyezés szabályozásáról

1999. október 14. előtt

A 46/1997. (XII. 29.) KTM-rendelet addig hatályban lévő szövege szabályozta az engedélyezést, amely szerint a rendelet hatálya kiterjedt minden a (2) bekezdésben nem említett építményre, építményrészre, épületegyüttesre (a továbbiakban együtt: építmény), a telekalakítás kivételével az Étv. 34. § (1) bekezdés szerinti építési munkára, továbbá a 9. §-ban meghatározott egyéb építési tevékenységre (a továbbiakban együtt: építési tevékenység), tekintet nélkül annak rendeltetésére, állandó vagy ideiglenes jellegére, továbbá anyagára, illetőleg építési módjára.

A rendelet 9. § (1) bekezdése szerint a következő építési tevékenységek csak építési engedély alapján végezhetőek:

a.

építmény építése, bővítése, elmozdítása, kivéve:

a.

a háztartási szilárd hulladékgyűjtőt, -tárolót,

b.

a kerti építményt (pl. hinta, csúszda, homokozó, szökőkút, pihenés és játék céljára szolgáló műtárgy, kerti napkollektor, épített tűzrakóhely, lugas stb.),

c.

a 10,0 m³-nél kisebb víz- és fürdőmedencét,

d.

a legfeljebb 6,0 m magas (építményen elhelyezve 3,0 m magas) szélkereket,

e.

a legfeljebb 4,0 m magas antennát, zászlórudat,...

A rendelet még folytatta a kivételek felsorolását, de a téma szempontjából értékes kivétel és lehetőség a szolgáltatók számára adott volt: az antenna magasságát négy méter alatt kellett tartani.

A 29/1999. (X.6.) KHVM-rendelet hatálybalépéséig, 1999. X. 15-ig a kivételek között sorolták fel a legfeljebb négy méter magas antennát, zászlórudat.

1999. október 15. napjától kezdődően 2001. december 23. napjáig

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 62. § (4) bek. alapján a sajátos építményfajtákra vonatkozóan a (2) bekezdésben foglalt szabályozási feladatokat a miniszterrel egyetértésben az építményfajta szerint illetékes miniszter gyakorolja.

Az 1997. évi LXV. törvénnyel módosított távközlésről szóló 1992. évi LXXII tv. 19. § (4) bekezdése a.) pontja szerint a miniszter rendeletben állapítja meg a) a távközlési építmények (összeköttetések) létesítése, üzembe helyezése, átalakítása, megszüntetése, egyes távközlőhálózatok technikai összekapcsolása, továbbá a közcélú távközlőhálózatokra közvetlenül vagy közvetett módon rákapcsolt végberendezések típusjövahagyásának feltételeit.

Ezen jogszabályi felhatalmazások alapján 1999. október 15. napján lépett hatályba a 29/1999 (X.6.) KHVM-rendelet a távközlési építménnyel engedélyezéséről és ellenőrzéséről, amit a 9/2000. (IV.19.) KHVM-rendelet módosított.

1. § a rendelet hatálya kiterjedt:

a.

a távközlési nyomvonalas és nyomvonal jellegű építmények és egyéb műtárgyak,

b.

a telekhatáron túlterjedő saját célú és különcélú, valamint zártcélú hálózatok, az a)-b) pontokban foglaltak (továbbiakban együtt: távközlési építmények) létesítésére (építésére, használatbavételére, fennmaradására) és megszüntetésére (bontására).

A rendelet meghatározta az antenna fogalmát, amire az alapfogalmak között már hivatkoztunk.

Az engedélyezést a Hírközlési Felügyelet, mint hírközlési hatóság látta el.

A 4,0 méternél alacsonyabb antennákra a rendelet fenntartotta az építési engedély alóli mentességet.

A rendelet 5. § (3) bekezdése szerint az építtető nem volt köteles az (1)-(2) bekezdésekben említett engedély iránti kérelem benyújtásával engedélyezési eljárást kezdeményezni, ha a távközlési építmény építése, használatbavétele vagy megszüntetése

a.

idegen ingatlan igénybevétele nélkül lehetséges ideértve a tv. 2. §-a (1) bekezdésében foglaltakat is az antennák és antennatartó szerkezeteket kivéve,

b.

olyan antennát vagy antennatartó szerkezetet érint, amelynek kiterjedése vagy együttes kiterjedése a 4.0 métert nem haladja meg.

1999. X. 14. után a hatályba lépett 29/1999. (X.6.) KHVM-rendelet 5. §-ba vitték át a kivevő szabályozást, amely szerint az építtető nem volt köteles engedély iránti kérelem benyújtásával engedélyezési eljárást kezdeményezni, ha a távközlési építmény építése, használatbavétele, vagy megszüntetése antennát vagy antennatartó szerkezetet érintett, amelynek kiterjedése, vagy együttes kiterjedése a 4.0 métert nem haladja meg.

Ebben az időszakban a magasság szó helyett kiterjedés vagy együttes kiterjedés szót használtak, tehát a távközlési szolgáltató számára előnyös megfogalmazás volt.

2003. március 29-ig a szabályozás

A hírközlésről szóló 2001. XL. tv. 108.§ (5) bekezdése módosította az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 52. § (6) bekezdését, amely szerint "A sajátos építményfajták az antennák, antennatartó szerkezetek, valamint az azokhoz tartozó műtárgyak kivételével", továbbá a műemlékvédelem alatt álló építmények és területek tekintetében az építésügyi hatósági jogkört a rájuk vonatkozó külön jogszabályokban meghatározott államigazgatási szervek gyakorolják.

Ez azt jelentette, hogy az antennák, antennatartó szerkezetek és az azokhoz tartozó műtárgyak vonatkozásában az építésügyi hatósági jogkört kivette a sajátos építményfajtákra vonatkozó külön jogszabályokban meghatározott államigazgatási szervek hatósági jogköréből, ezért azt lehet mondani, hogy a 29/1999.(X.6.) KHVM-rendelet

rendelkezéseinek hatályát az antenna, antennatartó szerkezet és az azokhoz tartozó műtárgyak vonatkozásában megszüntette és az általános építésügyi hatósági jogkör alá helyezte vissza.

A törvény 52. § (1) szerint az építésügyi hatósági jogkört első fokon a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel a települési önkormányzat jegyzője látja el.

(2) Az elvi építési, az építési, a bontási, a használatbavételi és a fennmaradási engedélyezési, továbbá az azokkal összefüggésben keletkezett ellenőrzési és kötelezési ügyekben, valamint a kiszolgáló út céljára történő lejegyzés és a telekalakítások engedélyezése tárgyában és a 47. § (2) bekezdés b)-d) pontjaiban meghatározott esetekben (a továbbiakban: kiemelt építésügyi hatósági ügy), első fokon kormányrendeletben meghatározott illetékességi területtel a városi (fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzője jár el.

Ezen törvényi rendelkezések alapján az antenna és antennatartó szerkezetek létesítésére ismét visszaállt a régebbi jogszabályi rendelkezés, majd 2002. január 7. napján hatályba lépett a 2/2002. (I. 7.) FVM-rendelet az egyes építésügyi jogszabályok módosításáról. Ennek a rendeletnek a 2. § (1) bekezdése módosította a 46/1997. (XII. 29.) KTM-rendeletet az egyes építményekkel, építési munkákkal és építési tevékenységekkel kapcsolatos építésügyi hatósági engedélyezési eljárásokról, amely az antennák és antennatartó szerkezetek esetében ismét alkalmazásra került, mert az

1. §(1) szerint "A rendelet hatálya kiterjed minden a (2) bekezdésben nem említett építményre, építményrészre, épületegyüttesre (a továbbiakban együtt: építmény), - a telekalakítás kivételével az Étv. 34. § (1) bekezdés szerinti építési munkára, továbbá a 9. §-ban meghatározott egyéb építési tevékenységre (a továbbiakban együtt: építési tevékenység), tekintet nélkül annak rendeltetésére, állandó vagy ideiglenes jellegére, továbbá anyagára, illetőleg építési módjára.

(2) Nem terjed ki a rendelet hatálya

a.

a közlekedési nyomvonal jellegű építményekre (utak, járdák, vasutak, repülőterek),

b.

a távközlési építményekre, az antennák, antennatartó szerkezetek, valamint az azokhoz tartozó műtárgyak kivételével, vagyis az 1. § (1) bek. az általánosan hatályos rendelkezés, amely alkalmazandó

A rendelet 9. § (1) szerint a következő építési tevékenységek csak építési engedély alapján végezhetőek:

a.

építmény építése, bővítése, elmozdítása, kivéve:

a.

a háztartási szilárd hulladékgyűjtőt, -tárolót,

b.

a kerti építményt (pl. hinta, csúszda, homokozó, szökőkút, pihenés és játék céljára szolgáló műtárgy, kerti napkollektor, épített tűzrakóhely, lugas stb.),

c.

a 10,0 m³-nél kisebb víz- és fürdőmedencét,

d.

a legfeljebb 6,0 m magas (építményen elhelyezve 3,0 m magas) szélkereket,

e.

a zászlórudat,

f.

a kerti szabadlépcsőt (tereplépcsőt),

g.

a háztartási célú kemencét, húsfüstölőt, zöldségvermet,

h.

az állatkifutót, komposztálót, 3,0 m² nettó alapterületnél nem nagyobb állattartási épületet és árnyékszékét,

i.

a síremléket, urnasírt,

j.

az 1,0 m-nél alacsonyabb támfalat,

k.

a telek oldal és hátsó telekhatárain a kerítést,

l.

a zárt, állandó jellegű kiállítási célú területen belül a nettó 20 m² össz-szintterületet nem meghaladó, legfeljebb 30 napig fennálló kiállítási építményt;

2003. március 29. utáni szabályozás

A 12/2003. (III.24.) BM-rendelet 4. § (1) bekezdése kiegészítette a kivételeket annyiban, hogy az engedélyköteles tevékenységek közül kivette a következők:

am) az antennához, antennatartó szerkezetekhez csatlakozó műtárgyakat (ha építésük építmény tartószerkezetének megerősítését nem igényli);

Ezt a 2003. március 29-ét követő építési hatósági eljárásokban kell alkalmazni. Egyebekben az általános építési engedélyezési eljárás szabályai az irányadóak.

15. Hálózatépítés környezetünk védelmében

Magyarország az Unióhoz történő csatlakozási szándékával felvállalta, hogy jelentős figyelmet fordít a környezetvédelemre, természeti kincseinek megőrzésére. A vállalás megvalósításában a gazdaság és a társadalom minden szereplőjének részt kell vállalnia.

Az elmúlt években a távközlési piac szereplői egyre nagyobb mértékben nyújtottak nem csak anyagi, hanem egyéb tárgyi és személyi segítséget a környezetvédelmi feladatok ellátásában, természeti kincseink megőrzésében. (Antennatornyok tetejére elhelyezett eszközök, amelyek segítséget nyújtanak a madarak számára a repülési útvonal megválasztásában időben kikerülhessék a magas építményeket ű tájba illő szerkezetű antennatornyok építése; fa alapanyagú bázisállomás; kilátótorony; fenyőfa-utánzatú bázisállomás stb.) Szintén ilyen irányú támogatói tevékenységnek tekinthető, amikor a szolgáltató a lakott területen belül megépülő bázisállomása mellett elvállalja egy park, játszótér megújítását, kiépítését.

A szolgáltatók elkötelezett hívei a környezet- és természetvédelmi programnak, támogatásukkal nagyban hozzájárulnak a különböző tanulmányokban leírt elképzelések megvalósításához. A mobilszolgáltatók tevékenységük résztvevői, akik mindenkor igyekeznek megfelelni az elvárásoknak, a környezetvédelmi, természetvédelmi szakemberek célkitűzéseinek. Így az alábbiakban olvasható gondolatsor a mobilszolgáltatók, illetve önkormányzati, természetvédelmi, környezetvédelmi szakemberek számára nem ismeretlen, ugyanakkor mégsem hiányozhat e könyv fejezeteiből, hiszen a bázisállomások engedélyezése során e terület továbbra is figyelmet érdemel.

Az idézett gondolatok Nagy Dezső, az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány tudományos munkatársa által készített tanulmányból valók. A tanulmány a Magyar Természetvédők Szövetsége megbízásából készült, mivel a Szövetség idén képzéssorozatát indít "Uniók természetvédelmi kihívások" címmel önkormányzati munkatársak számára.

"Történelmünknek abban az időszakában, amikor a települések életük fenntartásában elsősorban még csak a saját erőforrásaikra támaszkodhattak, nagyon szigorú helyi törvényekkel, szokásokkal védtek minden általuk használt természeti tényezőt (erdő, föld, szántó, legelő, források, patakok, mező stb.) Ez tette lehetővé az erőforrások megőrzését, a település fennmaradását.

A mai önkormányzatoknak hasonló felelősségük van településükkel kapcsolatban, bár helyzetük jóval nehezebb: több ember jóval magasabb szintű igényeit kellene kielégíteni ugyanabból az erőforrásalapról. ű A gazdaság és a

társadalom működése természeti erőforrások használatára alapul. Az erőforrások egy részének keletkezése emberi léptékben mérve nem ismétlődik meg. Mennyiségük éppen ezért korlátozott, csak a rendelkezésünkre álló készletekkel gazdálkodhatunk. Ilyen ún. meg nem újuló erőforrások, pl. a fosszilis energiahordozók (kőolaj, földgáz, kőszén, lignit stb.), vagy az érces és ásványi nyersanyagok. Sajnos az emberiség nem gazdálkodik céltudatosan és értéküknek megfelelő módon ezekkel az erőforrásokkal. Pazarló felhasználásuk az egyik fő oka az egyre mélyülő környezeti és gazdasági válságnak.

Az erőforrások másik nagy csoportja a megújuló erőforrások, amelyek megfelelő körülmények között képesek megújulni, minőségi állandóságukat bizonyos határok között fenntartani. Éppen ezért nagyon sokáig ezeket nem is tekintették erőforrásnak. Akkor ismerték fel jelentőségüket az emberi társadalom számára, amikor sikerült bebizonyítani, hogy a modern társadalom képes ezeket olyan mértékben károsítani, hogy az megújulási képességük zavarához, megváltozásához vezet, ami az emberi élet minőségét és a gazdaságot is képes negatívan befolyásolni.

Tehát nem csak az energiahordozókat és ásványi nyersanyagokat kell erőforrásnak tekinteni, hanem:

- a levegő tisztaságát
- a talajok termőképességét
- a talajvizek tisztaságát és mennyiségét
- a patakok, folyók és tavak tisztaságát
- a természetes élővilágot
- a táj harmóniáját
- a régi háziállat és kultúrnövény fajták ellenálló genetikai állományát
- az emberi kultúra azon elemeit, ami ezen erőforrások olyan használatát tette lehetővé, hogy azok a későbbi nemzedékek számára hasznosíthatók maradtak stb. ...

A lakóterületeken belül a beépítettség miatt korlátozottak a természetközeli felszínek rehabilitációjának lehetőségei, itt a zöldfelületek arányának növelése mellett a kezelésben, a kifelé irányuló hatások mérséklése is javíthatja a helyzetet. Fontos terület a lakóövezetek peremterületeinek zónája, ahol a mesterséges felszínek a természetközeli területekkel érintkeznek. Itt az élőhelyek állapotának javítása a cél, annak érdekében, hogy hatékonyabban szűrjék a lakóövezetekből kifelé irányuló hatásokat, és lehetővé tegyék az izoláló hatás csökkentését.

A nagyvárosi lakóövezetek, a településközpontok és vegyes funkciójú területek esetében alapvetően a településrendezés és településüzemeltetés eszközeire támaszkodhatunk, mivel elsősorban a közterületeken lehet eredményt elérni. A településrendezés feladat körébe és az önkormányzati hatáskörbe tartozó intézkedések közül az alábbiakat emeljük ki:

- a mesterséges burkolattal ellátott felszínek minimalizálása és a zöldfelületek arányának növelése, az ökológiai hálózathoz illesztett zöldfelületi rendszer kialakítása, amelynek része a közparkokon felül a zöldsávok [fasorok és cserjesorok], valamint ligetes faállományok, facsoportok, erdőfoltok telepítése elsősorban honos fajokból a lakóterületen belül és a peremterületeken;
- az átfolyó patakok és élővizek medrének felszínen vezetése a mesterséges burkolat arányának minimalizálása és a felszíni vizek partján gyepes, ligetes pufferzóna kialakítása;
- a nagyobb zöldfelületek kertészeti kezelésének extenzifikálása;
- a közvilágítás korszerűsítése és a telephelyek megvilágítása során olyan lámpatestek és izzók beépítése, amelyek kevésbé vonzzák a rovarokat, a higanygőz lámpák alkalmazásának kerülése;
- iskolakertekben oktatási célt is szolgáló kisebb természetközeli élőhelyek létesítése[1]."